

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยสภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในครั้งนี้
ผู้วิจัย ได้สรุปขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่มีสถานภาพและขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน
ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2. สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อยู่ในระดับปานกลางทั้ง โดยรวมและรายด้าน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. การดำเนินการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมแห่งชาติ (2543 : 31) ซึ่งกล่าวไว้ว่า สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ
3. ขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 239 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,946 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,185 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการเปิดตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 48) จากนั้นจึงเทียบสัดส่วนกลุ่มประชากรตามขนาดสถานศึกษาแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็น ผู้บริหาร จำนวน 145 คน และครูผู้สอน 340 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 485 คน

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ที่ใช้วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

- 1) สถานภาพ ได้แก่
 - ผู้บริหาร
 - ครูผู้สอน
- 2) ขนาดของสถานศึกษา ได้แก่
 - สถานศึกษาขนาดเล็ก
 - สถานศึกษาขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ใน 3 ขั้นตอน ตามกรอบแนวคิด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อแปลผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. ระดับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)
3. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน t-test (Independent Sample)
4. ข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดมาวิเคราะห์เนื้อหาและแจกแจงความถี่ แล้วคิดเป็นร้อยละ และอธิบายข้อมูลดังกล่าวนำเสนอในรูปแบบตาราง

5. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.1 สภาพดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ และด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหารโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ และด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ

ครูผู้สอน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการและด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการการทำงานในการจัดทำโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา, มีการนำข้อตกลงในที่ประชุมไปปฏิบัติ และมีการบันทึกรายงานการประชุมไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและถูกต้อง

ด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันครบทั้ง 5 หมู่ มีการจัดตารางเรียนเพื่อให้นักเรียนมีเวลาในการประกอบอาหารที่มีรสชาติพอเหมาะ มีการบันทึกหลักฐานการรับจ่ายเงินเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา และ มีการทำความสะอาดสถานที่อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการดำเนินงานตามโครงการ มีการเก็บบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ ในการดำเนินงานตามโครงการ

ด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการให้ผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ , มีการประเมินผลการดำเนินงานครอบคลุมทั้งปัจจัยและกระบวนการผลิตที่กำหนดไว้ และมีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโครงการอาหารกลางวัน

1.2 สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง, ด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ และด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ

เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษาพบว่า
สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง, ด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ และด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ

สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง, ด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ และด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการการทำงานในการจัดทำโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา, มีการนำข้อตกลงในที่ประชุมไปปฏิบัติ และ มีการประชุมเพื่ออภิปรายและประมวลปัญหาอุปสรรคและเสนอแนะในการปรับปรุงงาน

ด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันครบทั้ง 5 หมู่, มีการจัดตารางเรียนเพื่อให้นักเรียนมีเวลาในการประกอบอาหารที่มีรสชาติพอเหมาะ มีการเลือกวัตถุดิบที่มีคุณภาพมาใช้ในโครงการ มีการบันทึกหลักฐานการรับจ่ายเงินเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา และ มีการเก็บบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ

ด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการให้ผู้บริหารครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ, มีการประเมินผลการดำเนินงานครอบคลุมทั้งปัจจัยและกระบวนการผลิตที่กำหนดไว้ และ มีการกำหนด วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโครงการอาหารกลางวัน

2. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต จำแนกตามสถานภาพทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.1 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและ ครูผู้สอน มีความคิดเห็น ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ และด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันสูงกว่าครูผู้สอน

2.2 เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษานขนาดเล็กและขนาดใหญ่โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง และด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ ผู้บริหารและ ครูผู้สอนในสถานศึกษานขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษานขนาดเล็ก มีความคิดเห็นสูงกว่าสถานศึกษานขนาดใหญ่

3. ผลวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า

ด้านที่ 1 ขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็น โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรมีการประชุม ชี้แจงเพื่อให้ทุกฝ่ายได้เห็นความสำคัญและ เข้าใจในจุดมุ่งหมายของการจัดโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา , ควรมีการประชุมเพื่ออภิปรายและประมวลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงาน และ ควรมีการรณรงค์จัดหาทุนและปัจจัยอื่น ๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนส่งเสริมโครงการอาหารกลางวัน

ด้านที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรมีการดำเนินงานตามนโยบาย เป้าหมายของโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา, ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด และ ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงาน ภายนอกให้นักเรียน เพื่อให้ได้ผลผลิตมาใช้ในโครงการอาหารกลางวันแก่นักเรียน

ด้านที่ 3 ขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรมีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโครงการอาหารกลางวัน, ควรสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพเพื่อใช้สำหรับประเมินผล และ ควรให้ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

6. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. สภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่เปิดสอน ในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ร้อยเอ็ด เขต 1

1.1 สภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง
สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินงานตามโครงการอาหารกลางวัน
นั้นเป็นการสร้างเสริมด้านโภชนาการเพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่สะอาดมีคุณค่า
เหมาะสมกับความต้องการและยังเป็นการช่วยเหลือนักเรียนยากจนให้มีอาหารกลางวัน
นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้มีการพัฒนาในด้านร่างกาย สมอง จิตใจ อารมณ์
สังคมและสติปัญญาอย่างครบถ้วน โดยการรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะและมีคุณค่าต่อ
ร่างกาย อันจะช่วยให้มีสุขภาพดี ลดภาวะทุพโภชนาการให้แก่เด็กในวัยเรียน ดังที่ ปรีชิตี
วงศ์ธิเบศร์ (2542 : 25) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการจัด โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ มีคุณค่าต่อร่างกายของเด็กในวัยเรียน
เพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง และเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อเอื้ออำนวยต่อ
การเปลี่ยนแปลงในการบริโภคของนักเรียน สร้างเสริมเจตคติที่ถูกต้องในการรับประทาน
อาหาร และมีมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในฐานะผู้มี
ส่วนเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการจัดการศึกษา และการดำเนินงานตามโครงการอาหารกลางวัน
ต่างก็พยายามที่จะดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด แต่รายงานการติดตามประเมินผลการ
ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในปีการศึกษา 2547 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ยังมีนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน จำนวน 11,124 คน จากจำนวน
นักเรียนทั้งหมด 18,235 คน โดยคิดเป็น 61 เปอร์เซ็นต์ และจำนวนนักเรียนที่ขาดแคลน
อาหารกลางวัน จำนวน 11,124 คน นั้น มีภาวะทุพโภชนาการ ถึงจำนวน 4,246 คน โดย
คิดเป็น 38.16 เปอร์เซ็นต์ ถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ
ในการจัดสรร งบประมาณอาหารกลางวันจะทำให้การสนับสนุนโรงเรียนละ 30 เปอร์เซ็นต์

ของนักเรียนทั้งหมด แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. 2547 : 2) ทำให้ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการ ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ณรงค์ เจริญผล (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา และ พบว่าโรงเรียนมีการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย สุขสด (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องการประเมิน โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ลพบุรี และ พบว่า ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนิน โครงการ อยู่ในระดับปานกลาง และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญยฤทธิ์ สีลาแก้ว (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ ติดตามการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันร้อยเปอร์เซ็นต์ ในโรงเรียนที่ช่วยเหลือตนเองได้ น้อย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และพบว่า โดยภาพรวมมีการ ดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า แนวคิดการดำเนินการ โครงการอาหาร กลางวัน ตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อ โครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2535 คือ เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้มีอาหารกลางวันรับประทานครบทุกคน โดยที่หลักการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันคือ งบประมาณที่ได้มาต้องเฉลี่ยให้เด็ก นักเรียนทั้งในระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาซึ่งจะช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะ ทุพโภชนาการรวมทั้งเด็กขาดแคลนทั่วไปที่ไม่มีอาหารกลางวันรับประทานและให้นำเงินที่ ได้รับไปจัดสรรอาหารกลางวันให้เด็ก โดยไม่อนุญาตให้ใช้เงินไปทำกิจกรรมโครงการเกษตร เพื่อนำเอาผลผลิตที่ได้ไปสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน แต่โรงเรียนสามารถทำได้โดย ประสานกับหน่วยงานอื่น เช่น ประมงจังหวัด ปศุสัตว์ วิทยาลัยเกษตรกรรมในจังหวัด เป็นต้น ซึ่งแสดงว่าการดำเนินงานภายใต้กองทุนนี้มีลักษณะเป็นการสงเคราะห์อย่างเต็มรูปแบบโดยไม่ เกี่ยวข้องกับการบูรณาการโครงการอาหารกลางวันเข้ากับการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตาม ดอกผลของกองทุนยังไม่สามารถดูแลให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันได้อย่างทั่วถึง

จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องจัดการดูแลด้านอาหารกลางวันให้แก่นักเรียน โดยส่วนหนึ่งทางโรงเรียนได้ดำเนินการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันเพื่อนำผลผลิตทางการเกษตรไปสนับสนุนอาหารกลางวันให้กับนักเรียนและบางโรงเรียนต้องปรับงบประมาณที่ได้รับเพื่อเกลี้ยให้นักเรียนได้รับประทานอาหารครบทุกคน (มัณฑนา ศังชะกฤษณ์. 2542 : 26) ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนของแต่ละสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ เจริญผล (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญยฤทธิ์ ศิลาแก้ว (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการติดตามการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันร้อยเปอร์เซ็นต์ ในโรงเรียนที่ช่วยเหลือตนเองได้น้อย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และพบว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

ด้านที่ 1 ขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า

ผู้บริหาร และครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย มากที่สุดคือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการการทำงานในการจัดทำโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่จะดำเนินงานตาม โครงการอาหารกลางวันให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของโครงการนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาแต่ละแห่ง นำโดยผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งมี ส่วน รับผิดชอบโดยตรงกับการดำเนินงานตาม โครงการจะต้องประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้ปฏิบัติตามนโยบาย จุดมุ่งหมาย ควบคุม ดูแล ให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพ ดังที่ สำนักงานโครงการอาหารกลางวัน (2544 : 9) กล่าวว่าสถานศึกษาควรมีคณะกรรมการอย่างน้อย 1 ชุด เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานตาม โครงการ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินงานบริการ อาหารกลางวัน ดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งนั้นควรมีจำนวน ไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งอาจประกอบด้วย ผู้บริหาร หรือผู้ช่วยผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนชุมชน ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ นอกจากนี้สถานศึกษาอาจแต่งตั้ง

ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ นอกจากนี้สถานศึกษาอาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการ ชุดต่าง ๆ ไว้รองรับเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างคล่องตัว ปราศจาก ปัญหาอุปสรรค เช่น คณะอนุกรรมการวางแผนค่านรายการอาหารและจัดเตรียมวัตถุดิบ คณะอนุกรรมการด้านการเงิน การบัญชี คณะอนุกรรมการกำกับติดตามคุณภาพอาหาร คณะอนุกรรมการบูรณาการอาหารกลางวันกับการเรียนการสอน และคณะอนุกรรมการ ประเมินผลโครงการเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล ไปสรุปเป็น ข้อเสนอแนะเพื่อ ปรับปรุงและส่งเสริมการดำเนินงานตาม โครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในปีการศึกษา ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิลาวัลย์ เพ็งพานิช (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย สภาพและปัญหาการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันใน โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร และพบว่า สภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันใน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเขียนเป็น โครงการ เป็นลายลักษณ์อักษรและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากบุคลากร ในโรงเรียนมาดำเนินงาน

ด้านที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ พบว่า ผู้บริหารและ ครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการจัด กิจกรรมโครงการอาหารครบทั้ง 5 หมู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่จะดำเนินงานตาม โครงการอาหารกลางวัน โดยให้นักเรียนได้รับประโยชน์มากที่สุดนั้น คณะผู้ดำเนินงานต้องคำนึงคุณค่า ของสารอาหารที่นักเรียนจะได้รับจากการบริโภคด้วย ดังที่ อนุรักษ์ บุญจันทร์ (2543 : 15) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียนว่า เป็นการดำเนินการเพื่อช่วยให้ เด็กนักเรียนได้มีการพัฒนาในด้านร่างกาย สมอง จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างครบถ้วน และ เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่ถูกต้องมีคุณค่าต่อร่างกาย อันจะช่วยให้มีสุขภาพดี ลด ภาวะทุพโภชนาการให้แก่เด็กในวัยเรียนและเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน ในโรงเรียน ดังนั้น คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งในสถานศึกษาแต่ละแห่งจึงให้ความสำคัญกับ การนำวัตถุดิบที่จะนำประกอบอาหารว่าต้องมีคุณค่าทางด้านโภชนาการและมีความหลากหลาย ด้านการจัดทำในแต่ละวันด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าสถานศึกษาได้จัดทำตารางเรียนของแต่ละ ห้องเรียนให้ตรงกับช่วงของการประกอบอาหารด้วยจึงทำให้ทราบว่าสถานศึกษาแต่ละแห่ง ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันออกไปทั้งด้านสภาพบริบทของสถานศึกษา หรืองบประมาณที่ได้รับ โดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน แต่ก็มีภาวะกระตือรือร้นในอันที่จะดำเนินงานตามโครงการให้มี ประสิทธิภาพมากที่สุดนอกเหนือจากการที่นักเรียนจะได้รับประทานอาหารอย่างทั่วถึงโดยการ

เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการประกอบอาหารเพื่อเป็นการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามโครงการด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงศ์รติ แก้วอ้าย (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการจัดโครงการอาหารกลางวันในกลุ่มโรงเรียนทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน และพบว่า นักเรียนส่วนมากชอบที่จะรับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียน โดยให้เหตุผลว่า ประหยัดเงิน อร่อยมีคุณค่าสารอาหารครบถ้วนตามหลักโภชนาการ สะอาดถูกหลักอนามัย

ด้านที่ 3 ขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสภาพและขนาดของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการให้ผู้บริหาร ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการเป็นแนวทางอย่างหนึ่งที่สถานศึกษาจะนำไปเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป ดังนั้นการประเมินผลการดำเนินงานจำเป็นต้องเกิดจากการดำเนินงานของบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือแม้กระทั่งคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามโครงการร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานครอบคลุมทั้งปัจจัยและกระบวนการผลิตที่กำหนดไว้ โดยมีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโครงการอาหารกลางวันว่าตลอดปีการศึกษาที่ได้ดำเนินงานตามโครงการ นั้นประสบผลสำเร็จหรือมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง สถานศึกษาสามารถบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวันได้หรือไม่ นักเรียนที่ขาดแคลนได้รับประทานอาหารกลางวันครบทุกคนหรือไม่ การเจริญเติบโตของเด็กนักเรียนมีการพัฒนาการดีขึ้นหรือไม่ นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารเช้าหรือไม่ และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด โครงการอาหารกลางวันหรือไม่ ซึ่งประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ สถานศึกษาสามารถที่จะนำไปเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไปได้ จึงทำให้ผู้บริหาร และครูผู้สอนของแต่ละสถานศึกษามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าการดำเนินงานในประเด็นดังกล่าวในแต่ละสถานศึกษามีการดำเนินการมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุรักษ์ บุญจันทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยด้านขั้นตอนการประเมินผลตามโครงการคือการให้มีครู อาจารย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทการดำเนินงานตามโครงการอาหารกลางวันที่แตกต่างกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน ที่ถูกกำหนดไว้ภายใต้กรอบการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษานั้นอยู่ในฐานะเป็นผู้วางนโยบายให้ การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมวางแผนร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา การพิจารณาบุคลากรที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานตามโครงการอาหารกลางวัน แล้วมีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ รวมไปถึงการติดตามการดำเนินงานของผู้ที่ได้รับมอบหมายว่าสามารถดำเนินงานได้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้หรือไม่ ขณะเดียวกันต้องคอยให้ข้อเสนอแนะแก่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนครูผู้สอนนั้นในฐานะผู้รับนโยบายด้านการดำเนินงานจากผู้บริหารไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการบรรลุผลตามจุดประสงค์ ที่ตั้งไว้ มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์กับนักเรียนมากที่สุด จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ เจริญผล (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัครเดช ชมภักดี (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย และพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประสบปัญหาในการดำเนินงาน ได้แก่การจัดบริการอาหารกลางวันขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนโต๊ะเก้าอี้ในสถานที่รับประทานอาหาร และภาชนะในการดำเนินการ ส่วนครูนั้นมีชั่วโมงสอนมากและมีเวลาบริการอาหารน้อย

2.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยรวมความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินงานตามโครงการอาหารกลางวันของแต่ละสถานศึกษาภายใต้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนอย่างจำกัด เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ที่จะให้ นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการตลอดปีการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ดำเนินการ โครงการอาหารกลางวัน ตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2535 ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2541 โดยจัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้นักเรียนในอัตราหัวละ 5 บาท เป็นเวลา 200 วันต่อปี หรือภาคเรียนละ 100 วัน ปีงบประมาณ 2542 ได้จัดสรรในอัตรา คนละ 6 บาท และปีงบประมาณ 2547 ในอัตราคนละ 10 บาท ซึ่งสามารถช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละปีประมาณ 2,181,853 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ของนักเรียนทั้งหมด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 2) แต่จากรายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินการ โครงการอาหารกลางวัน ในปีการศึกษา 2547 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 (2547 : 2) พบว่า ยังมีนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน จำนวน 11,124 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 18,235 คน คิดเป็นร้อยละ 61 เปอร์เซ็นต์ และจำนวนนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวันจำนวน 11,124 คน มีภาวะทุพโภชนาการ จำนวน 4,246 คน คิดเป็นร้อยละ 38.16 เปอร์เซ็นต์ แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะจัดสรรงบประมาณอาหารกลางวันให้นักเรียนโรงเรียนละ 30% ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งสรุปได้ว่า โรงเรียนยังมีปัญหาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวัน ทั้งปริมาณและคุณภาพผู้ปกครองมีฐานะยากจนทางโรงเรียนยังขาดการควบคุมในเรื่องทำความสะอาดและคุณค่าทางโภชนาการ และบางโรงเรียนขาดขั้นตอนและความต่อเนื่องในการดำเนินการ จึงส่งผลให้การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุรักษ์ บุญจันทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม และพบว่า ครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน โดยรวมและรายขั้นตอนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมควร ภูมิพันธ์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักเขต

พื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ เจริญผล (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องแนวการดำเนินงานโครงการอาหาร กลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อเปรียบเทียบแนวการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันใน โรงเรียนประถมศึกษาตามประเภทของโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิลาวัณย์ เฟื่องพานิช (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงาน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ด้านขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาควรรนำ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการมาใช้ประกอบในการจัดทำโครงการ และการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ด้านการดำเนินงานตามโครงการ สถานศึกษาควรกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่ชัดเจน พร้อมกับชี้แจงการดำเนินงานแก่ผู้รับผิดชอบโครงการในแต่ละวันได้รับทราบ อย่างเอื้อค เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ

ด้านการประเมินผลตามโครงการ สถานศึกษาควรสรุปผลการประเมินตาม โครงการอย่างละเอียดเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนครอบคลุมทั้งจังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานให้เป็นแนวเดียวกันทั่วทั้งจังหวัด

7.2.2 ควรมีการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

7.2.3 ควรวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1